

Індивідуальна форма здобуття освіти учнів: вимоги та порядок організації

Порядок організації здобуття повної загальної середньої освіти за індивідуальною формою регламентується Положенням (далі – Положення), затвердженим [наказом МОН від 12.01.2016 № 8](#) (у редакції [наказу МОН від 10.02.2021 № 160](#)).

Навчання учнів у Опорному закладі «Зарічненський ліцей №1» здійснюється за такими способами організації освітнього процесу:

- екстернатна (екстернат);
- педагогічний патронаж.

Зарахування, переведення та відрахування учнів здійснюється згідно з [Порядком](#), затвердженим наказом МОН від 16.04.2018 №367 (зі змінами), зарахування учнів з ООП до спеціальних закладів освіти - відповідно до [наказу МОН від 01.08.2018 №831](#). Також Положенням визначено такі особливості цих процедур:

- зарахування учнів на індивідуальну форму навчання проводиться зазвичай до початку навчального року незалежно від наявності вільних місць у класі;
- переведення учнів (крім педагогічного патронажу) може відбуватися протягом навчального року, але **не пізніше ніж за 3 місяці** до проведення річного оцінювання результатів навчання учнів чи ДПА;
- для учнів, які навчаються (навчалися) за кордоном, проживають (проживали) на тимчасово окупованій чи неконтрольованій території України зарахування (переведення) на екстернат здійснюється протягом усього календарного року.

Оцінювання навчальних досягнень школярів здійснюється відповідно до законодавства та може проводитись разом з іншими учнями відповідного класу або за окремим розкладом.

Засоби оцінювання визначає педагогічний працівник, а завдання складає заклад освіти з урахуванням очікуваних результатів навчання та особливостей засвоєння освітньої програми, визначених індивідуальним навчальним планом (за його наявності). Результати оцінювання фіксуються в окремому журналі або у класному журналі, що містить відповідний розділ/додаток для обліку навчальних занять та оцінювання (крім результатів оцінювання екстернів, які не завершили здобуття певного рівня повної загальної середньої освіти та/або не мають результатів річного оцінювання з окремих навчальних предметів та/або атестації).

За результатами річного оцінювання та/або ДПА учнів педагогічна рада може прийняти одне з таких рішень:

- про продовження здобуття освіти за індивідуальною формою - якщо встановлені результати навчання здобувача освіти не нижче середнього рівня;
- про переведення здобувача освіти на інституційну форму здобуття освіти - якщо встановлено початковий рівень результатів навчання або непроходження учнем річного оцінювання та/або ДПА без поважних причин з одного або декількох навчальних предметів (інтегрованих курсів). Але цей пункт не застосовується до школярів, які з поважних причин (стан здоров'я, збройний конфлікт, перебування за кордоном, на неконтрольованій чи окупованій території) не можуть відвідувати навчальні заняття в закладі освіти.

Результати оцінювання зазначаються у свідоцтві досягнень, видача документів про освіту встановленого зразка, у тому числі з відзнакою, здійснюється відповідно до законодавства.

Екстернатна форма здобуття освіти (екстернат)

Екстернатна форма здобуття освіти (екстернат) - це спосіб організації навчання здобувачів освіти, за яким освітня програма повністю засвоюється здобувачем самостійно, а оцінювання результатів навчання та присудження освітньої кваліфікації здійснюються відповідно до законодавства.

Закон України «Про освіту»

Екстернат може бути організований для учнів, які:

- із поважних причин (стан здоров'я, збройний конфлікт, проживання (перебування) за кордоном (для громадян України), на неконтрольованій або окупованій території) не можуть відвідувати навчальні заняття в закладі освіти або не можуть пройти річне оцінювання. Для таких учнів складання індивідуального навчального плану є обов'язковим;
- не завершили здобуття певного рівня повної загальної середньої освіти в закладі освіти та/або не мають результатів річного оцінювання з окремих навчальних предметів та/або ДПА;
- є громадянами України, які навчались або навчаються в закладах освіти інших країни;
- є іноземцями, особами без громадянства, які постійно проживають чи тимчасово перебувають в Україні;
- прискорено опанували або бажають прискорено опанувати зміст навчальних предметів одного або декількох класів (рівнів повної загальної середньої освіти);
- самостійно опанували або бажають самостійно опанувати зміст окремих навчальних предметів за певний клас. Для таких учнів на підставі заяви ([додаток 3](#) до Положення) навчання може бути організовано в

поєднанні з однією з інституційних форм, сімейною (домашньою) формою, педагогічним патронажем без переведення на екстернат;

- засуджені до довічного позбавлення волі.

Для зарахування (переведення) на екстернат потрібно подати заяву до закладу освіти ([додаток 1](#) до Положення), у якій зазначити підставу та додати відповідні підтверджуючі документи (або зазначити навчальні предмети, з яких необхідно пройти річне оцінювання та/або ДПА). Особи, які проживають на неконтрольованій чи окупованій території, можуть подати скановану копію заяви будь-якими засобами зв'язку, а неповнолітня особи, які виїхали з таких територій, подати особисто у супроводі родичів або будь-яких повнолітніх осіб, які не є її законними представниками.

Учні, які не мають документів (копій документів) про здобуття освіти або результатів оцінювання зараховуються до закладу освіти після оцінювання їхніх результатів навчання за певний клас (рівень повної загальної середньої освіти).

Протягом навчального року екстерн має самостійно засвоїти освітню програму та пройти річне оцінювання з усіх навчальних предметів та/або ДПА. Для його проведення керівник закладу освіти має видати наказ, яким затвердити склад комісії, графік проведення та перелік завдань з навчальних предметів. Для екстернів, які навчаються за кордоном, проживають на неконтрольованій чи окупованій території, оцінювання може проводитися протягом усього навчального року.

Також екстерни, які проживають або проживали на неконтрольованій території або у населених пунктах на лінії зіткнення, можуть одночасно пройти атестацію за рівні базової та профільної середньої освіти. У такому випадку оцінювання здійснюється у такий спосіб:

- за рівень базової середньої освіти. Результати річного оцінювання визначаються відповідно до освітньої декларації ([додаток 4](#) до Положення), яка заповнюється екстерном без зазначення навчальних предметів «Українська мова», «Українська література», «Історія України», «Географія», «Основи правознавства», «Захист України». Ці результати зазначаються у додатку до відповідного документа про освіту як результати атестації з відповідних навчальних предметів;

- за рівень профільної загальної середньої освіти. Екстерни складають річне оцінювання та атестацію на загальних підставах.

Педагогічний патронаж

Педагогічний патронаж - це спосіб організації освітнього процесу педагогічними працівниками, що передбачає забезпечення ними засвоєння освітньої програми здобувачем освіти, який за психофізичним станом або з інших причин, визначених законодавством, зокрема з метою забезпечення доступності здобуття освіти, потребує такої форми.

Закон України «Про освіту»

Персональний склад педагогічних працівників закладу освіти, які здійснюють педагогічний патронаж, та кількість навчальних годин з навчальних предметів, обов'язкових для вивчення, визначаються наказом керівника закладу освіти на підставі заяви батьків та відповідних підтверджуючих документів.

Ця форма навчання може бути організована для здобувачів освіти віком до 18 років (за винятком продовження навчання дітей з ООП), які:

1. Перебувають на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я або отримують реабілітаційну допомогу в стаціонарних умовах та не можуть відвідувати навчальні заняття у класах, створених за місцем лікування. Для таких учнів педагогічний патронаж організовується при найближчому за розташуванням закладі освіти, який визначається відповідним органом управління освіти. Результати виконання індивідуального навчального плану та результати оцінювання зазначаються закладом освіти у довідці ([додаток 5](#) до Положення).

2. За станом здоров'я не можуть здобувати повну загальну середню освіту за денною формою, що підтверджується висновком лікарсько-консультаційної комісії закладу охорони здоров'я або медичним висновком про стан здоров'я дитини. Для таких учнів педагогічний патронаж організовує заклад освіти, до якого вони зараховані.

Для учнів цих двох категорій кількість навчальних годин визначається з розрахунку:

- 10 годин на тиждень на кожного учня 1-4 класів;
- 14 годин на тиждень на кожного учня 5-9 класів;
- 16 годин на тиждень на кожного учня 10-11(12) класів.

3. Здобувають початкову та базову середню освіту і проживають у селах, в яких кількість школярів не дозволяє утворити клас.

4. Взяти під варту або засуджені до позбавлення волі на певний строк й для них організоване здобуття освіти відповідно до законодавства, але кількість здобувачів освіти не дозволяє утворити клас.

5. Є дітьми-біженцями, дітьми іноземців та осіб без громадянства.

Для учнів цих категорій кількість навчальних годин визначається з розрахунку:

- 5 годин на тиждень на кожного учня 1-4 класів;
- 8 годин на тиждень на кожного учня 5-9 класів;
- 12 годин на тиждень на кожного учня 10-11(12) класів;

За бажанням учня та одного з законних представників (з відповідним зазначенням в індивідуальному навчальному плані) навчальні заняття, консультації, оцінювання можуть проводитися:

- за місцем проживання учня або в закладі освіти;
- індивідуально або для групи здобувачів освіти (у такому випадку оплата праці педагогічних працівників здійснюється відповідно до розрахунку не більше ніж на одного здобувача освіти).

Формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове та річне) оцінювання та ДПА таких учнів проводиться відповідно до законодавства.